

асоціації мікроорганізмів (*Streptococcus epidermidis*, *Streptococcus dysgalactiae*, *Streptococcus uberis* та ін.), які мають надзвичайне епізоотичне та епідемічне значення.

Література

1. Молочна і молокопереробна промисловість: Україна. – 2007.—Гром. Орг. Асоціація «Український клуб аграрного бізнесу». – К.: Логос, 2008– 232 с.
2. Кузьмин Г.Н. Мастит коров как факторная инфекция / Г.Н. Кузьмин //Ветеринарный консультант. – 2006. – №21. – С.19.
3. Никульшина Ю.Б. Микрофлора молока при мастите у коров / Ю.Б.Никульшина, М.А. Багманов // Ветеринария сельскохозяйственных животных. – 2007. – №7. – С.41– 42.
4. Ивашура А.И. Система мероприятий по борьбе с маститами коров / А.И. Ивашура. – М.: Росагропромиздат, 1991. – 240 с.
5. Pedersen L.H. Early pathogenesis and inflammatory response in experimental bovine mastitis due to *Streptococcus uberis* / L.H. Pedersen, B.Aalbaek, C.M.Rontved, K.L.Ingvartsen // Journal of Comparative Pathology. – 2003. – Vol. 128. – P. 156-164.
6. Цвігун А.Т. Виробництво молока на малій фермі: практичн. посібник / [А.Т. Цвігун, М.Г. Повозніков, С.М. Блюсюк та ін.]; за ред. А.Т. Цвігуна, В.Б. Кирилюка. – Кам'янець–Подільський, 2008. – 216 с.
7. Дослідження цитохімічної реактивності нейтрофілів корів в період лактації : (Наукові доповіді НАУ) [Електронний ресурс] / В.А. Яблонський, М.М. Желавський // Наукові доповіді НАУ. – 2008. – №2 (10). – Режим доступу до журн.: <http://www.nbu.gov.ua/e-Journals/nd/2008-2/08yvatom.pdf>

Євген Кривохижа

науковий співробітник,

Микола Кухтин

к.вет.н., ст.н.с., завідувач лабораторії,

Ярослав Крижанівський

к.вет.н., ст.н.с., директор,

Тернопільська дослідна станція ІВМ НААН,

м. Тернопіль

ТЕХНОЛОГІЧНІ РЕЖИМИ САНІТАРНОЇ ОБРОБКИ ДОЇЛЬНОГО УСТАТКУВАННЯ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ ЗАСОБУ „САНДЕЗ”

Наразі в Україні, як і в більшості країн світу, значна увага приділяється якості та безпечності харчових продуктів, в тому числі молока і молочних продуктів. Тому при отриманні молока коров'ячого незбираного для виробництва з нього якісних і безпечних молочних продуктів виникає необхідність в управлінні мікробіологічними процесами, що виникають при первинному і вторинному його обсіменінні мікроорганізмами [1, 3]. З цією метою проводять відповідні санітарно-гігієнічні операції щодо максимального знищення мікрофлори сирого молока, а також попередження вторинного його обсіменіння шкідливою мікрофлорою.

В комплексі заходів, спрямованих на покращення санітарно-гігієнічних та мікробіологічних показників якості молока, має санітарна обробка доїльного устаткування та вибір мийно-дезінфікуючих засобів. На сьогоднішній день санітарна обробка доїльного устаткування повинна забезпечувати належну чистоту доїльного устаткування згідно уніфікованого нормативу з мікробним числом змиву до 500 КУО. Тільки за даної чистоти доїльного устаткування та молочного інвентаря можливо отримати свіжонадоєне молоко з мікробним числом 20–30 тис. КУО/см³ [2].

На даний час застосування більшості вітчизняних мийно-дезінфікуючих засобів для санітарної обробки доїльного устаткування в повній мірі не забезпечує його чистоту за мікробіологічними показниками згідно нових нормативів, внаслідок чого неможливо одержати молоко екстра-гатунку. Закордонні засоби дорогі і не завжди враховують твердість води на молочних фермах України. Вони корозійно агресивні до молочного посуду з алюмінію та оцинкованої сталі, який використовують на вітчизняних молочних фермах. Мийно-дезінфікуючі засоби нового покоління мають забезпечувати нормативну чистоту доїльного устаткування, що дасть можливість одержувати молоко з мінімальним вмістом мікроорганізмів.

Отже, розробка нових вітчизняних мийно-дезінфікуючих засобів для молочних ферм є перспективною і актуальною, їх використання знизить вартість санітарної обробки доїльного устаткування і забезпечить одержання молока високої гігієнічної якості.

Нами розроблено лужний мийно-дезінфікуючий засіб "Сандез" для санітарної обробки доїльного устаткування та молочного інвентаря, який за зовнішнім виглядом – прозора з жовтим відтінком рідина, за хімічним складом – це водний розчин четвертинної амонієвої сполуки, луку, комплексону та антикорозійної речовини. Ефективність санобробки переносних доїльних апаратів, доїльних установок з молокопроводом, охолоджувачів молока та цистерн молоковозів вивчали використовуючи 0,5 %, 1,0 %, 1,5 %, 2,0 % і 2,5 % розчини засобу "Сандез" за експозицій 5 хв., 10 хв. та 15 хв. В результаті проведених досліджень були розроблені технологічні режими застосування засобу, які забезпечують нормативну мікробіологічну чистоту доїльного устаткування та молочного інвентаря. Зокрема, використання розробленого нами засобу для санітарної обробки доїльних установок з молокопроводом у 0,5 % концентрації за експозиції 20 хв., переносних доїльних апаратів 1,0 % розчином за експозиції 2 хв., охолоджувачів молока 1,5 % розчином та цистерн молоковозів 2,0 % розчином за експозиції 10 хв. за температури робочих розчинів 50–60 °С дозволяє одержувати молоко коров'яче збірне свіжонадоєне з вмістом мікроорганізмів 20–30 тис. КУО/см³ та доставляти його на переробку з мікробним числом 60–80 тис. КУО/см³, тобто екстра гатунку.

Отже, вперше в Україні науково обґрунтовано концепцію щодо розробки технологічних режимів застосування засобу "Сандез" для обробки переносних доїльних апаратів, доїльних установок з молокопроводом, охолоджувачів молока та молоковозів, які забезпечують мікробіологічну чистоту їх внутрішніх поверхонь з мікробним числом до 500 КУО/см³ змиву, що дозволяє за умови проведення комплексу санітарних заходів одержати збірне молоко з мікробним числом до 30 тис. КУО/см³ та доставити його на молокопереробне підприємство екстра гатунком.

Література

1. Касянчук В. В. Поширення і застосування основоположних принципів Європейського співтовариства щодо належної гігієнічної практики, на вітчизняних молочних фермах / В. В. Касянчук, М. П. Остапюк // Національний вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького. – 2010. – № 4, Т. 12. – С. 73–77.
2. Кухтин М. Д. Критерії ефективності одержання якісного та безпечного молока / М. Д. Кухтин // Тваринництво України. – 2007. – №7. – С. 7 – 8.
3. Яблочкін В. Належний санітарний стан молочного обладнання – висока якість молочної продукції / В. Яблочкін // Ветеринарна медицина України. – 1997. – № 3. – С. 36–37.
4. Цвігун А.Т. Виробництво молока на малій фермі: практичн. посібник / [А.Т. Цвігун, М.Г. Повозніков, С.М. Блюсюк та ін.]; за ред. А.Т. Цвігуна, В.Б. Кирилюка. – Кам'янець–Подільський, 2008. – 216 с.